

“Δεκάδες οι φαρέτρες με τα δηλητηριασμένα βέλη”

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Του Σαράντου Καργάκου

Όταν έφυγε έγραψα: «Σέ κλαίει ο λαός!». Σήμερα, μετά από τήν παρέλευση τόσων ετών από τή θανή του είμαι υποχρεωμένος νά γράψω: «Σέ θέλει ο λαός!».

Στό διάστημα τής επίγειας απουσίας του «έφυγαν κι άλλοι πολλοί, μεγάλοι και τρανοί, πού ήσαν πασίγνωστοι έδῶ κι εκεί. Όλους όμως τούς πήρε τό ποτάμι τής Λήθης. Μόνον ο Χριστόδουλος ζή -άσβηστο καντήλι στήν ψυχή τοῦ άγνοῦ λαοῦ πού πονεῖ γιά τήν έρμη πατρίδα.

Όσο ζοῦσε ο Χριστόδουλος ο λαός είχε μιάν έλπίδα: είχε έναν ήγέτη! Ήταν γιά τό λαό μας ὅ,τι καί ο Χρυσόστομος γιά τόν έγκαταλελειμμένο λαό τής Σμύρνης. Καί οἱ δύο οδηγήθηκαν στό μαρτύριο: ο Σμύρνης από τόν τουρκικό ὄχλο, ο Αθηνῶν καί Έλλήνων πάντων από τόν δημοσιογραφικό καί χαμηλοπολιτικό ὄχλο.

Ὁ ἓνας πέθανε βασανισμένος, ὁ ἄλλος πέθανε φαρμακωμένος.

Κανείς δέν ἦπιε τόσο φαρμάκι ὅσο ὁ Χριστόδουλος. Γιατί εἶχε Παπαφλέσσειο ἀνάστημα καί ὕψωνε φωνή ὑπέρ πίστεως καί πατρίδος. Κουβαλοῦσε μέσα του τήν παράδοση τοῦ 1821. Μέ τόν λόγο του ξαναζωντάνευε τ' ἀρματολίκι, τούς καιρούς τῆς παλληκαριᾶς καί τῆς λεβεντιᾶς..

Τόν ἔφαγε ἡ χαμέρπεια καί ἡ κακομοιριά. Ἡ χυδαία κακολογία καί μικρολογία. Ἐπρεπε νά πέσει γιά νά πεισθοῦν οἱ κακόπιστοι πόσο μεγάλος ἦταν!

Δανείζομαι μιά φράση τοῦ Παν. Κανελλόπουλου γιά νά τόν παραστήσω: «Τόν μικρό τόν γνωρίζει κανείς ἀπό τήν ἄνοδό του • τόν μεγάλο ἀπό τήν πτώση του».

Ναί, ὅταν ἔπεσε ὁ Χριστόδουλος, ἦταν σάν νά ἔπεσε ἡ Βασιλική Δρῦς τῆς πατρίδας. Ὁ λαός ἔχασε τόν ἄνθρωπο πού τοῦ προσέφερε ὄραμα, δύναμη, ἀντιστασιακή διάθεση...

Ὁ Χριστόδουλος χτυποῦσε διαρκῶς τήν καμπάνα τοῦ συναγερμοῦ, διότι «ἄκουε τήν βοήν τῶν πλησιαζόντων γεγονότων». Γι' αὐτό εἶχε ἀπέναντί του ὅλους αὐτούς πού ἀπεργάστηκαν τήν σημερινή μας κατάντια. Δυστυχῶς, στήν Ἑλλάδα, ἀντί νά χτυπᾶμε αὐτούς πού βάζουν τήν φωτιά, χτυπᾶμε ἐκείνους πού βαρᾶνε τήν καμπάνα τοῦ συναγερμοῦ.

Δεκάδες οἱ φαρέτρες μέ τά δηλητηριασμένα βέλη πού στρέφονταν ἐναντίον του. Μέ τήν δῆθεν σάτιρα ἀπό τήν τηλοψία, ἀπό τό ραδιόφωνο, ἀπό τό πάλκο καί τόν τύπο, οἱ νάνοι ἀντίπαλοί του, τοῦ ἔκαναν τή ζωή του φαρμάκι.

Κι αὐτός σάν τόν μάρτυρα Χρυσόστομο συγχωροῦσε...

Εἶχαμε στενή φιλία ἀπό παλιά, ἀλλά ποτέ συνεργασία σέ ἐπαγγελματική βάση. Ἡ γνωριμία μας ξεκίνησε ἀπό μιά ἐπιθετική ἐπιστολή πού τοῦ ἔστειλα ἀπό τό ἐρημητήριό μου στόν Πάρνωνα. Ἔσχισε λαγκάδια καί βουνά νά μέ βρεῖ. Ἐκτοτε δεθήκαμε μέ μιά σχέση ἀδελφική.

Δέν θά πῶ ποτέ ὅσα μοῦ εἶχε ἐμπιστευθεῖ. Σέ πολλά μέ ἔπειθε. Σ' ἓνα μόνον δέν μέ ἔπειθε: νά εἶμαι συγχωρητικός.

«Εἶμαι Μανιάτης, τοῦ ἔλεγα, καί μέσα στό μανιάτικο φυσικό εἶναι ἡ ἀναίδεια». Ἀναίδεια στ' ἀρχαῖα ἐλληνικά σημαίνει ἄρνηση συγγνώμης.

Κι αυτός γελοῦσε παταγωδῶς. Γιατί ἤξερε πῶς δέν σοβαρολογῶ. Ἀπλῶς ἐρέθιζα τήν διάθεσή του γιά εὐτραπελία.

Ναί, ἦταν ἓνας μεγάλος «μαίστορας» τοῦ χιοῦμορ. Στά χρόνια του ἡ Ἐκκλησία «ἔλαμπε ἀπό χαμόγελο», μπῆκε τό γέλιο στήν Ἐκκλησία.

Κέρδισε τήν παραπαίουσα νεολαία. «Κι ἐγώ μαζί σας ἀλλά κι ἐσεῖς μαζί μου».

Κι οἱ νέοι θά πήγαιναν μαζί του, ἔστω κι ἂν τούς ὀδηγοῦσε στό Ζάλογγο. Θά ἔπεφταν, ἀλλά θά ἔπεφταν σάν τόν Ἴκαρο ἀπό ψηλά...

Εἶχε ἱκάρειο πνεῦμα μέσα του ὁ Χριστόδουλος. Πετοῦσε πάνω ἀπό τά εὐτελῆ καί τούς εὐτελεῖς σάν τόν βασιλικό ἀητό. Ἐκάλυπτε τούς πάντες μέ τήν καλλιφωνία του, τήν πολυγνωσία του, τήν πολυγλωσσία του, μέ τό ἱλαρό φῶς τοῦ προσώπου του.

Ἄγρυπνος σάν τόν Ἄργο, μελετοῦσε τά πάντα κι ἦταν ἐνήμερος γιά τά πάντα. Ἐγγραφε ἀκατάπαυστα ἀκόμη κι ὅταν συνομιλοῦσε, ἀκόμη κι ὅταν τηλεφωνοῦσε.

Συχνά τόν μάλωνα: «Πότε ξεκουράζεσαι;». Κι αὐτός μέ τό δροσᾶτο γέλιο του: «Ὅταν δουλεύω...!».

Τοῦ ἄρεσε νά μέ νευριάζει καί νά μέ πιάνει τό «μανιάτικο», ὅποτε οἱ τύποι πήγαιναν περίπατο.

Μέ φώναζε -γιά νά μέ ἐρεθίζει-, Σαράντη. Τοῦ ἔλεγα, τοῦ ξανάλεγα ὅτι Σαράντο -κι ὄχι Σαράντη- λέμε στή Μάνη. Κι αὐτός ἐπέμενε στό Σαράντη, ἔτσι γιά νά μέ «φουρτουνιάζει». Τοῦ ἄρεσε ἡ «φουρτούνα» μου.

Κάποτε μοῦ εἶπε περιπαικτικά: «Νά δοῦμε πῶς θά περνᾷς στόν Παράδεισο...».

Τόν κοίταξα λοξά καί τοῦ εἶπα εἰρωνικά: «Ἐχω κάνει αἴτηση ὡς ἱστορικός νά πάω στήν Κόλαση. Ἐκεῖ θά βρῶ ὅλους τούς μεγάλους τῆς Ἱστορίας. Κι ἀκόμη θά γλυτώσω κι ἀπό σᾶς τούς δεσποτάδες».

Κι ὁ μεγαλόθυμος Χριστόδουλος μέ ἀποστόμωσε -παρότι Θρᾶξ- μέ τό λακωνικό: «Μήν τό πολυελπίζεις αὐτό!...»..

Ἐτσι, μέ τό χιοῦμορ, τήν ἐτοιμολογία, τήν λεκτική εὐθυβολία, τήν εὐθυφροσύνη καί τήν μεγαλοφροσύνη ἤξερε νά κερδίζει καρδιές.

Βέβαια οἱ μικρόψυχοι τόν φθονοῦσαν. Τόν φθονοῦσαν καί ὅσοι εἶχαν βαλθεῖ νά ξεριζώσουν τή γλῶσσα μας, νά ξεπατώσουν τήν παιδεία μας, νά ξεδοντιάσουν τήν Ἐκκλησία μας, νά σπιλώσουν τήν ἱστορία μας, νά ἀκρωτηριάσουν τήν πατρίδα μας.

Τόν φθονοῦσαν ὅλοι αὐτοί πού προσπάθησαν καί προσπαθοῦν νά μετατρέψουν ἕναν γίγαντα λαό, σέ λαό νάνων. Σέ λαό θάμνων, κατά τό δικό τους ἀνάστημα..

Τοῦ ὀφείλω ἄπειρη εὐγνωμοσύνη γιά ὅσα ἔκανε γιά τήν ἡμετέρα φουκαροσύνη: προλόγισε τό βιβλίο μου «Ἀπό τό Μακεδονικό Ζήτημα στήν Ἑμπλοκή τῶν Σκοπίων», πού βγῆκε τόν Ἰανουάριο τοῦ 1992, προλόγισε -καί μάλιστα σέ Ἀττική διάλεκτο- τήν τρίτομη «Ἱστορία τῶν Ἀρχαίων Ἀθηνῶν» καί στάθηκε πάντα πατρικά συμβουλευτικός ἀπέναντι στά παιδιά μου..

Ἀφ' ὅτου ἔφυγε, δέν ἔγραψα οὔτε μίλησα ποτέ γι' αὐτόν.

Μόνον μιά φορά, τήν ἡμέρα τῆς κηδείας του εἶπα κάποια λόγια πικρά -ὄχι γι' αὐτόν φυσικά στό Ραδιόφωνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Σήμερα μιλοῦν ἄλλοι, πού κάποτε τόν εἶχανε πικράνει.

Τώρα νιώθουν τί «τζοβαϊρικό» ἀξετίμητο χάσαμε.

Κι ἂν σήμερα ἀνταποκρίθηκα στό αἶτημα νά χαράξω τίς γραμμές αὐτές, εἶναι γιατί σέ μιά πρόσφατη ἐπίσκεψή μου στό Α΄ Νεκροταφεῖο τῶν Ἀθηνῶν, εἶδα τάφους γυμνούς ἐπιφανῶν, ἐνῶ ὁ τάφος τοῦ Χριστόδουλου ἦταν πνιγμένος στά λουλούδια.

Πῆγα νά κόψω ἕνα γαρύφαλλο κι ἀπό κάτω σ' ἕνα χαρτάκι εἶδα γραμμένη τή φράση:

«Σ' ἀποζητοῦμε, Χριστόδουλε!...».

Το άρθρο του αειμνήστου Σαράντου Καργάκου αναδημοσιεύει ο επίσημος ιστοτόπος της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσογαίας και Λαυρεωτικής επ' αφορμή των 13 χρόνων απο την κοίμηση του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Χριστοδούλου